

FINANCIIEEL FORUM HASSELT

De verzekeringssector: vandaag
en uitdagingen voor morgen

7 JUNI 2016

Philippe Colle
Gedelegeerd bestuurder Assuralia
Hoogleraar Vrije Universiteit Brussel

-
- I. Verzekeraar = buitenbeentje
 - II. De verzekeringssector, vandaag
 1. Incasso
 2. Solvabiliteit
 3. Rentabiliteit
 4. Focus naar Niet-Leven verschuiven?
 - III. Maatschappelijk belang voor openbare financiën en economie
 - Let op, nieuwe taks

IV. Vergrijzing

1. Wettelijk pensioen

- Quo vadis?
- Progressieve taxatie kapitalen 2de pijler

2. Afhankelijkheid (zorgverzekering)

V. Specifieke topics

1. Impact Solvency II

- Volatiliteit
- Infrastructuurprojecten

-
2. Lage rente
 - Impact
 - Troeven tak 21

VI. De verzekeringssector, morgen

1. Schadeverzekeringen: prestaties in natura
2. Telematica en domotica
3. Internet
4. Innoverende producten
5. Deeleconomie

I. Verzekeraar = buitenbeentje in de financiële sector

Financiële sector \neq homogeen geheel.

- *Bankier* = financier
 - motor van de economie
 - creëert rijkdom uit het niets
 - multiplier-effect

De verzekeraar is:

- een risicobeheerder → "*transforme la peur en risque*"
- een belegger op lange termijn.

Hij is een dienstverlener die tegen betaling voor uw gemoedsrust (veiligheid) zorgt.

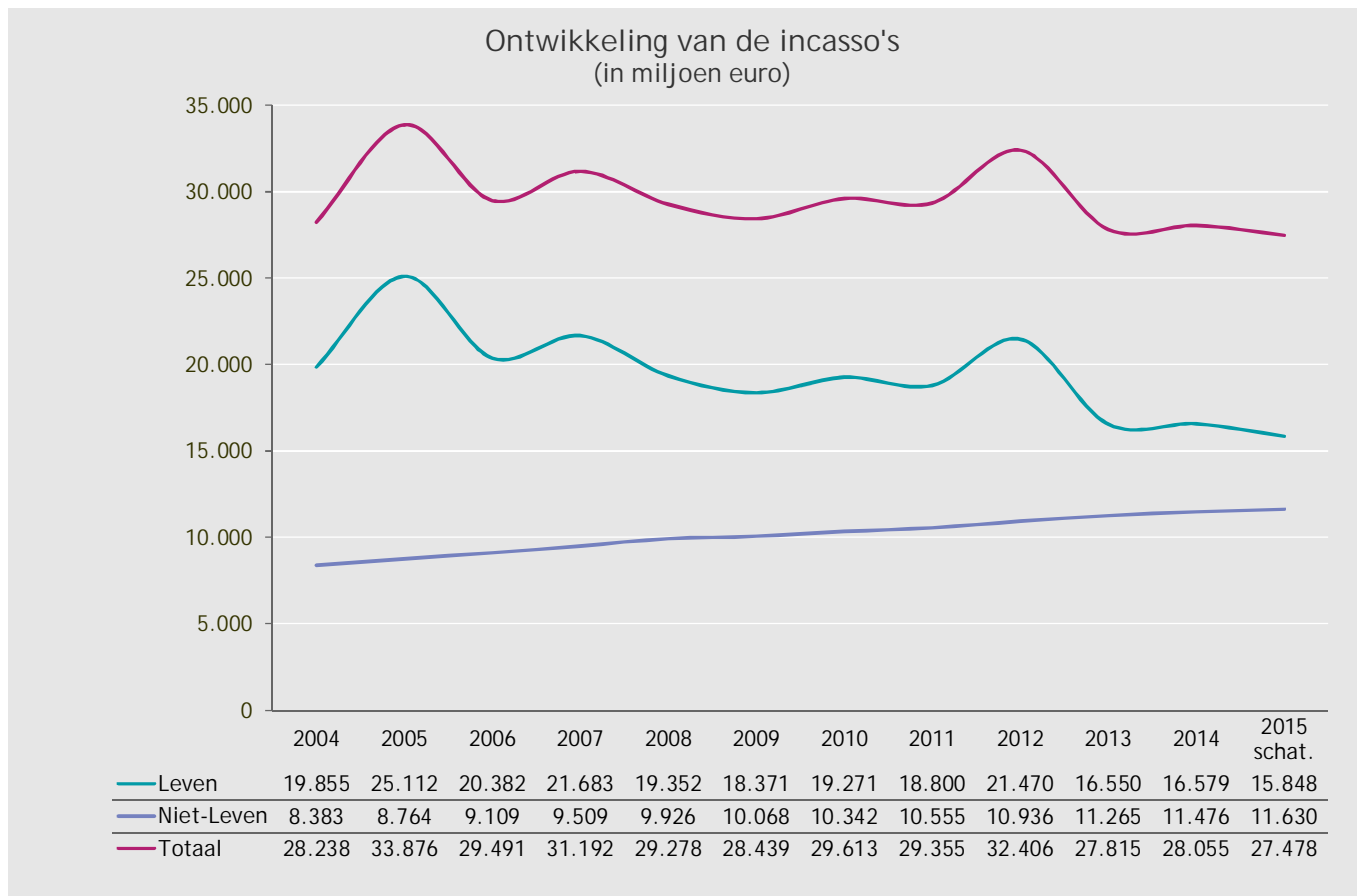
Hij wordt betaald vóór dienst- of prestatielevering →
geprefinancierd

- = > (quasi) geen liquiditeitsproblemen;
- = > strenge controle NBB [dekkingsgraad 100%; solvabiliteitsmarge (bijkomende buffer); dekkingsactiva = afgezonderd vermogen t.v.v. verzekerden].

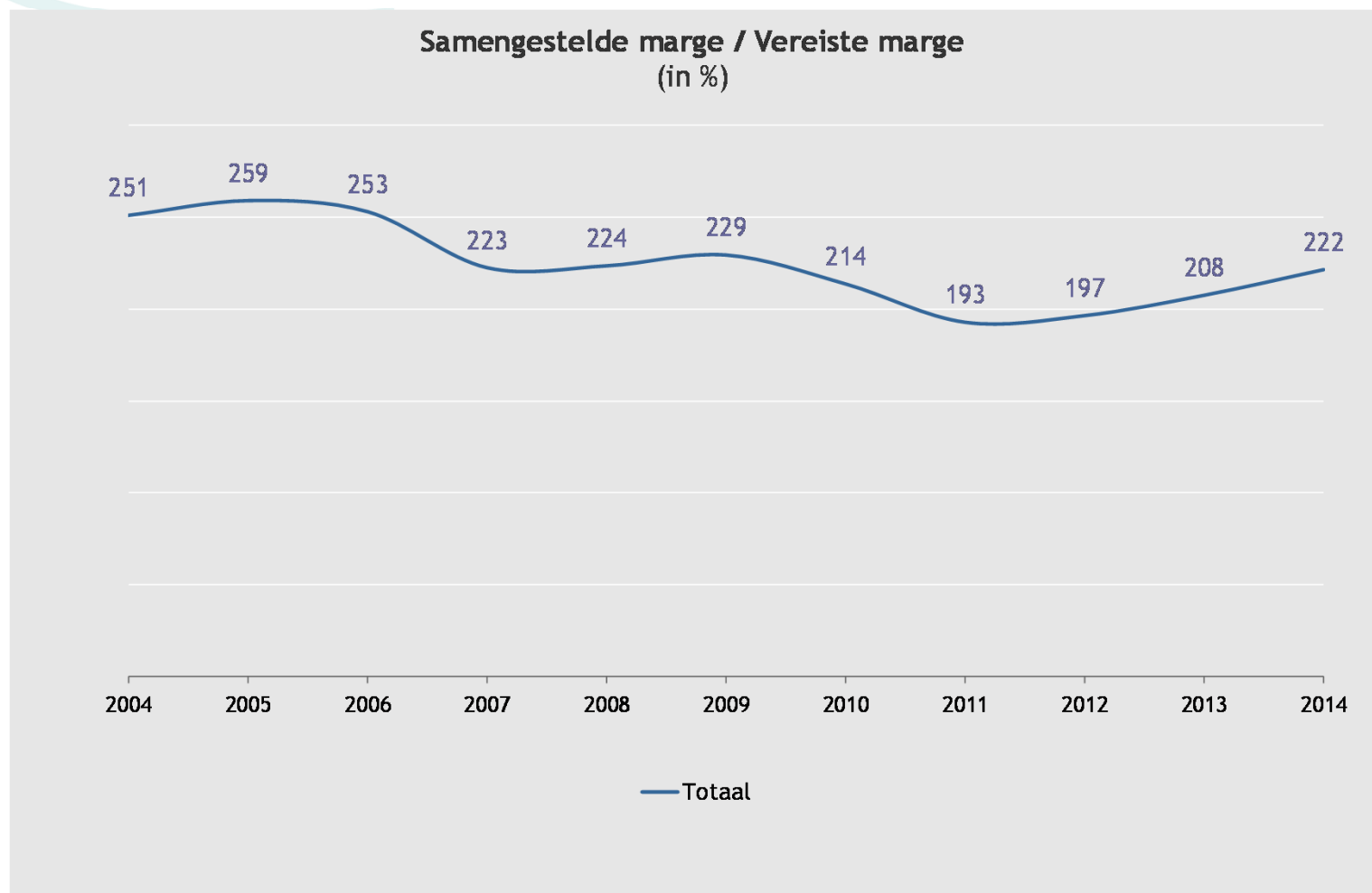
II. De verzekeringssector, vandaag

Positie 2014	Groep	Totaal	Totaal Niet-Leven	Totaal Leven
1	AG Insurance	20,8	16,3	24,0
2	AXA	14,2	18,8	11,0
3	KBC	9,1	8,3	9,6
4	Ethias	8,5	11,3	6,6
5	Belfius	6,6	4,9	7,8
6	Allianz	5,7	5,2	6,1
7	P&V	5,4	6,2	4,8
8	Baloise	4,5	6,8	2,9
9	ERGO - DKV - DAS	4,0	4,9	3,3
10	Argenta	3,5	1,0	5,1
11	Delta Lloyd	2,9	0,0	4,9
12	ING	2,2	1,2	2,9
13	Generali	2,0	1,8	2,1
14	Federale	1,2	1,8	0,9
15	Fidea	1,0	1,7	0,5
	Top 15	91,6	90,3	92,5

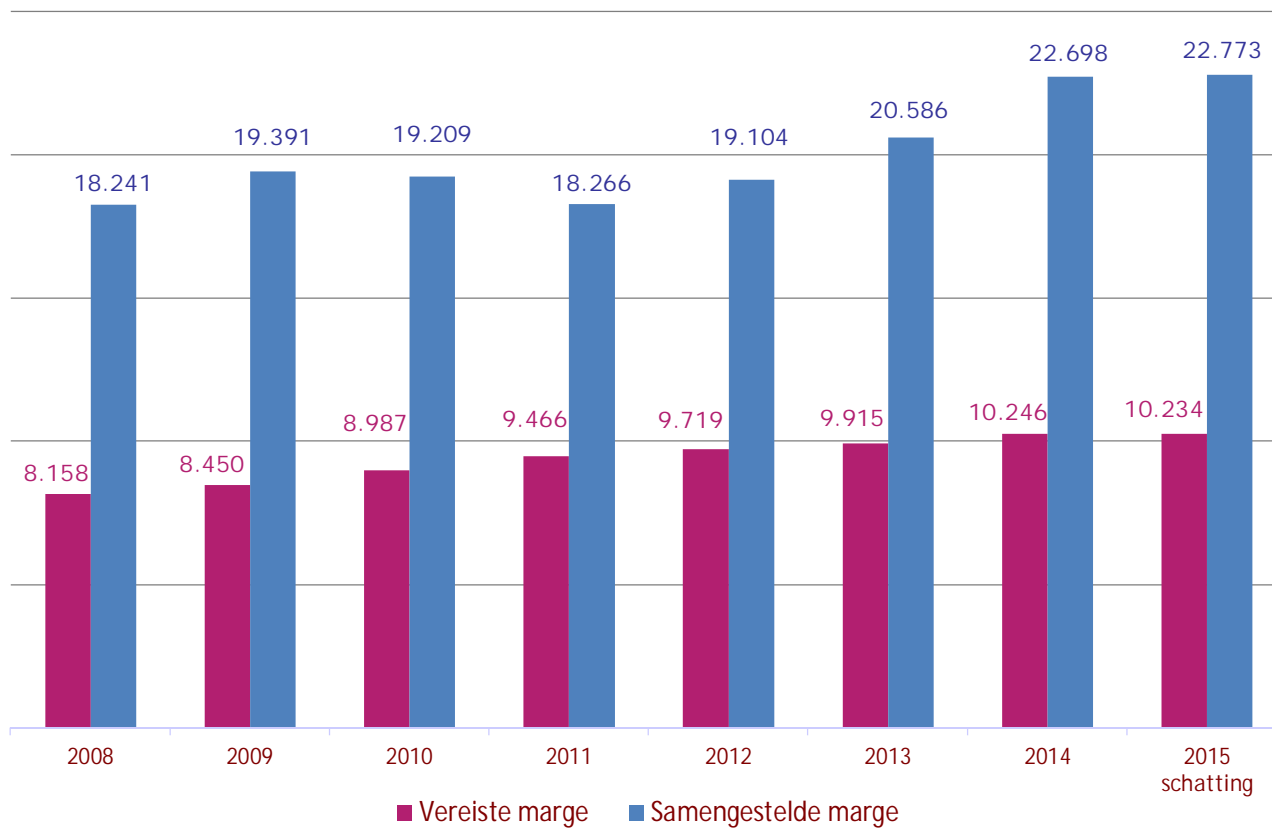
1. Incasso 2004-2015

2. Solvabiliteit (onder Solvency I)

Solvabiliteit (in miljoen euro)

Solvency II – kapitaalsratio's

- Solvency I ratio eind:

2013:	208%
2014:	222%
2015 (schatting):	223%

Bron: Assuralia

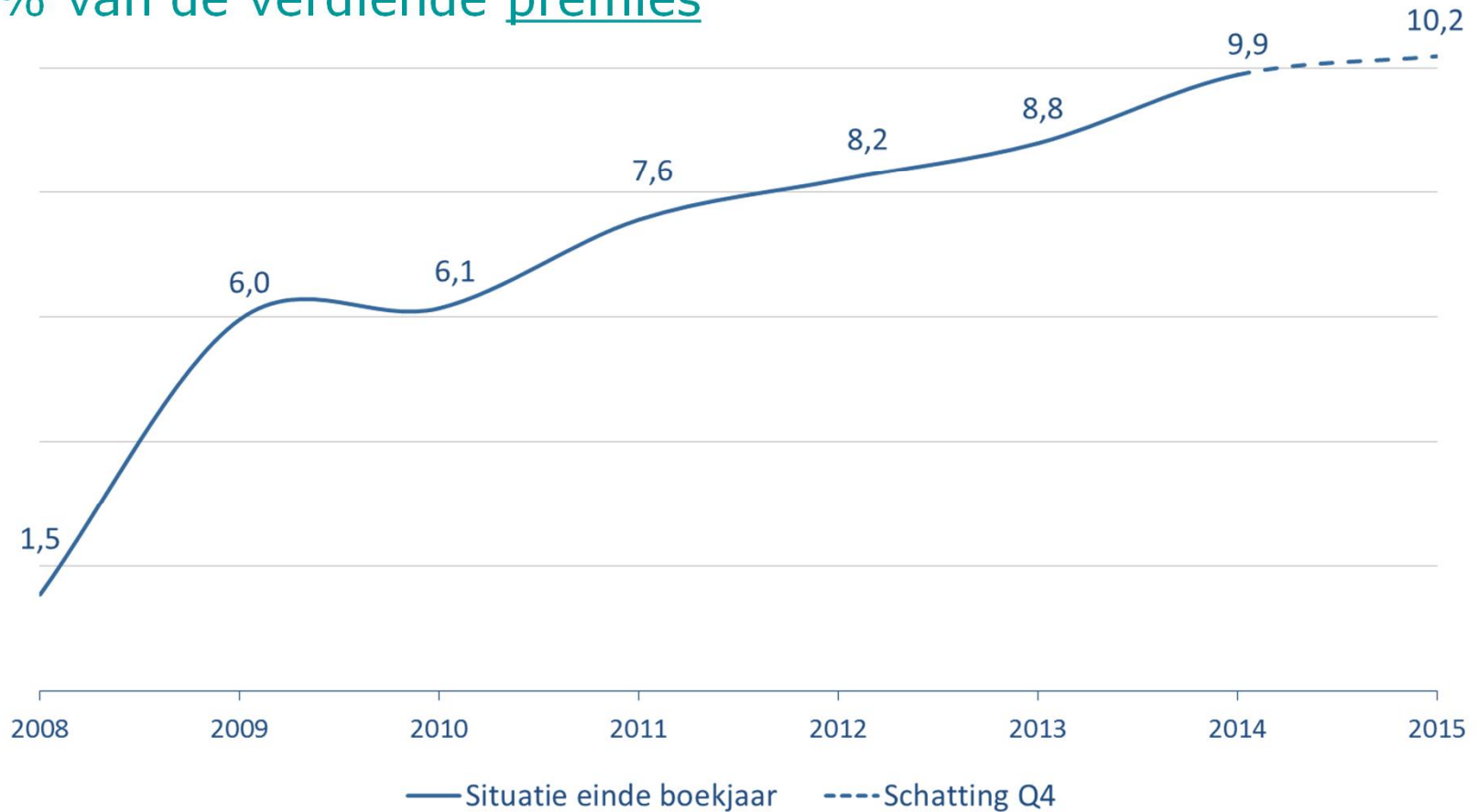
- Solvency II ratio's eind 2014:

	Solo	Groep
Mediaan	176%	197%
Gemiddelde	200%	196%

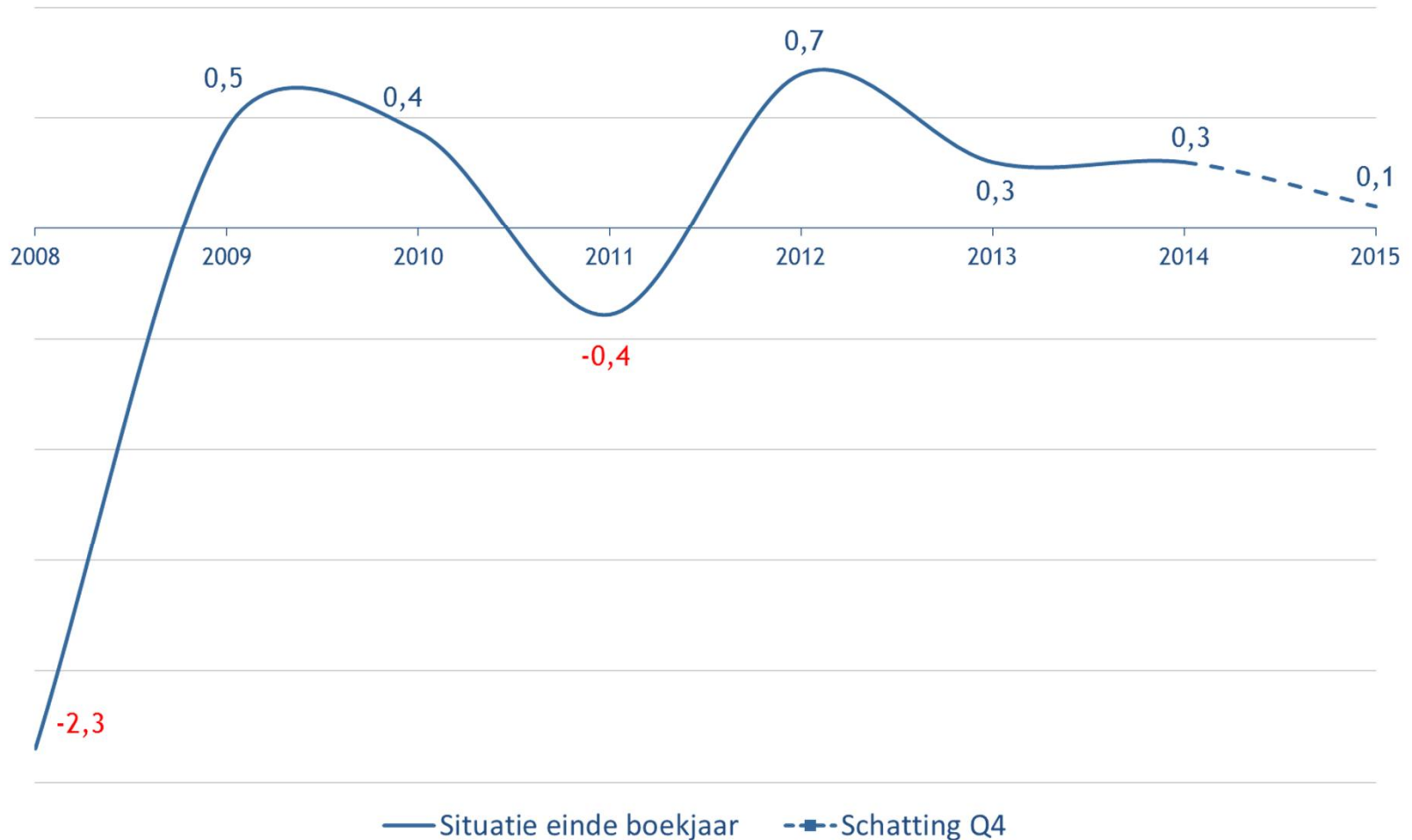
Bron: NBB

3. Rentabiliteit

Niet-Leven : netto technisch financiële saldi
in % van de verdiende premies

Leven : netto technisch financiële saldi
in % van de gemiddelde technische voorzieningen leven

4. Focus naar niet-leven verschuiven ?

	Incasso (in miljoen €)			Nominale groei (in %)	
	2013	2014	2015 (schat)	2014/ 2013	2015/ 2014 (schat)
Totaal Niet-Leven en Leven	27.815	28.055	27.500	0,9%	-2,1%
Totaal Niet-Leven (ongevallen, arbeidsongevallen, ziekte, auto, brand, algemene BA, rechtsbijstand, hulpverlening, krediet)	11.265	11.476	11.630	1,9%	1,3%

Niet-leven = mature markt ➡ groei amper boven inflatie.

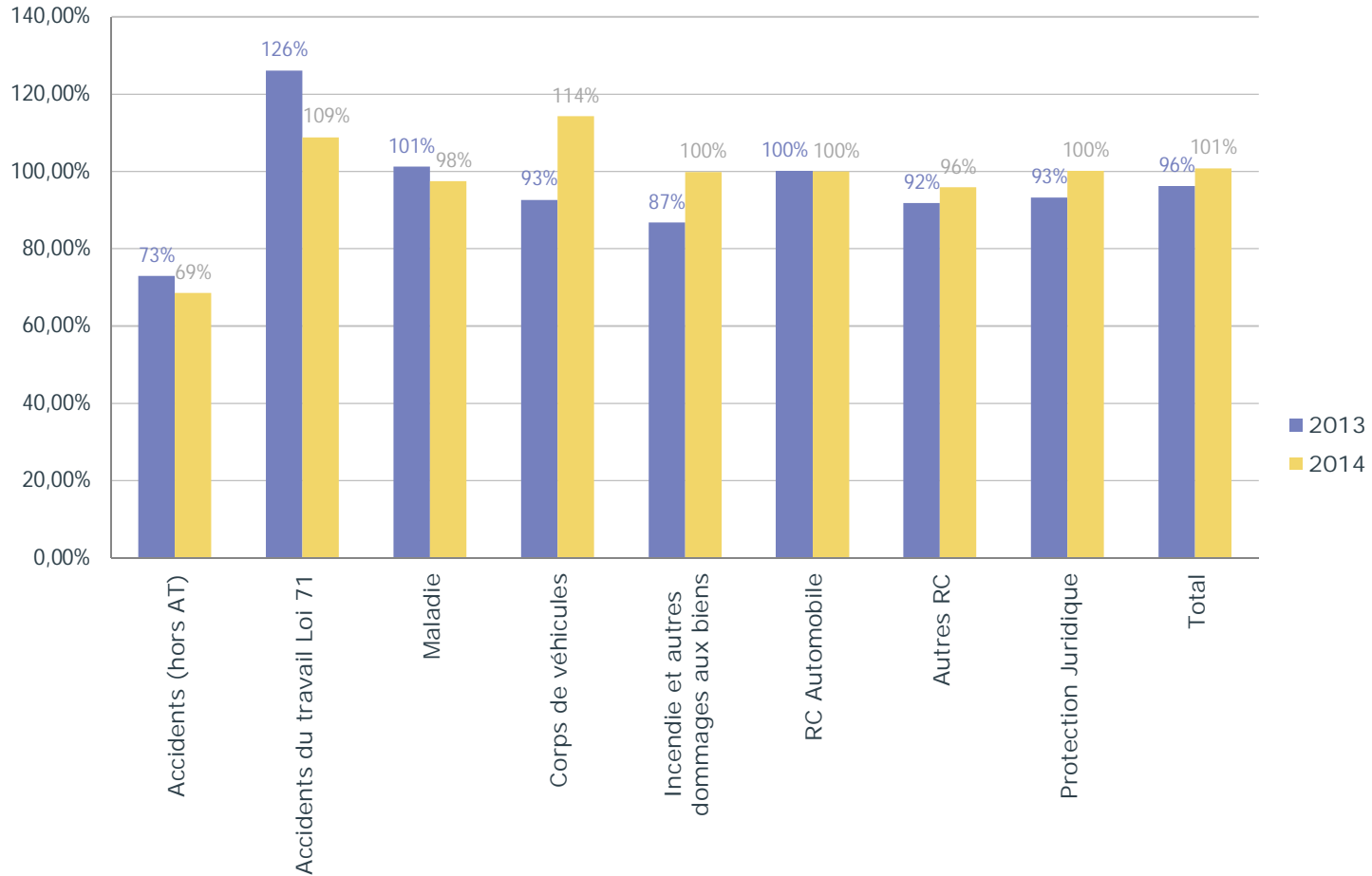
Verdergaande prijsconcurrentie moeilijk.

Les crisis ➡ *back to the roots* : gezond beheer = positief technisch resultaat (los van beleggingsopbrengsten).

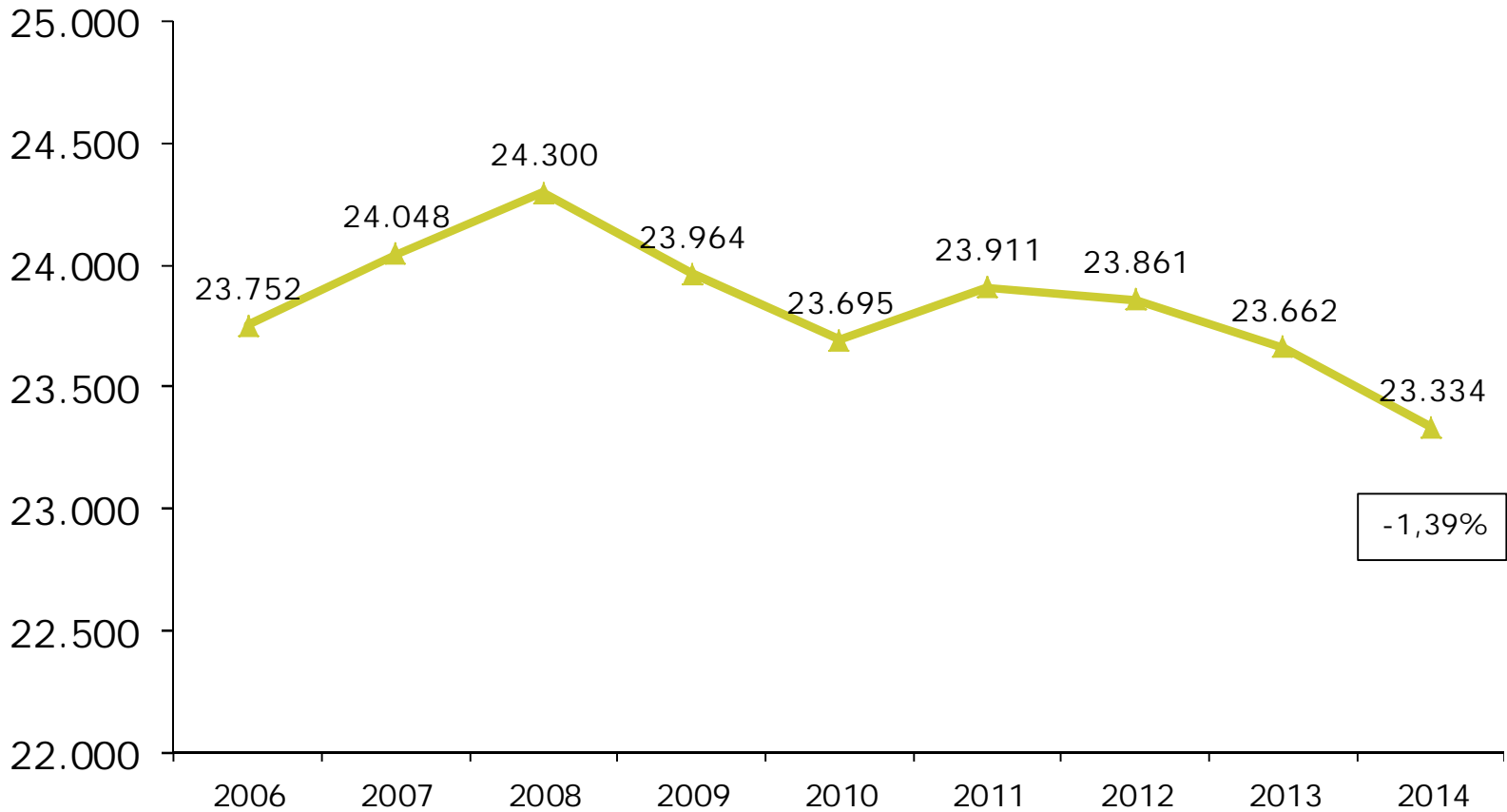
Gezonde *combined ratio* is essentieel.

Niet Leven – Combined ratio

Niet-Leven (schadeverzekeringen): gunstig voor tewerkstelling schadebeheer = arbeidsintensief

Werkgelegenheid in de verzekeringsdistributie 2014 = 22.350

III. Maatschappelijk belang voor openbare financiën en economie

1. Tewerkstelling

+ 45.600 personen (m.i.v. tussenpersonen en hun personeel).

2. Maatschappelijk belang

- Complementariteit *sociale zekerheid* (gezondheid en pensioenen);
- *Publiek Private Samenwerking* (natuurrampen, terrorisme, vergoeding medische ongevallen, vergoeding technologische ongevallen);

➤ Financiële bijdrage aan de maatschapij

= ± 3,6 miljard euro [premietaks, RIZIV-taks, Rode Kruis, Gemeenschappelijk Waarborgfonds, Belgisch Bureau Autoverzekeraars, Ombudsman Verzekeringen, FOPAS (Fonds voor bestaanszekerheid, opleiding en outplacement), Syndicaal Vormingsfonds, Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening]

= loonmassa sector x 3

- Ondersteunt (kapitaalaanbrenger) openbare financiën:

dekkingsactiva = ± 66 miljard euro Belgische OLO's
= ± 16% BNP of Belgische schuld.

- ➔ verzekeringssector ondersteunt Belgische openbare financiën.

➤ Financiering Belgische economie: 87,4 mia €.

Dekkingsactiva belegd in:

- corporate bonds (60,4 mia €);
- aandelen en participaties (13,9 mia €);
- hypothecaire kredieten (13,1 mia €).

-
- Financiering *Bijzonder Beschermingsfonds voor deposito's en levensverzekeringen* : 0,15 %
technische voorzieningen (inventarisreserve) = 153 miljoen euro in 2014
 - ➔ abusief hoog (cf. buitenland)
 - ➔ Simulatie over 10 jaar = 43 % van het technische resultaat individuele levensverzekeringen

Effecten taxatie

- Taks 1,1 % op premies individuele levensverzekeringen (1 januari 2006), opgetrokken tot 2% (1 januari 2013)= 159 mio euro in 2014.

- Impact op incasso:
 - ✓ 2005 (vóór taks 1,1%): 21 mia euro
 - ✓ 2006 (taks 1,1%): 16,5 mia euro
 - ✓ 2011: 13,9 mia euro
 - ✓ 2012: 16 mia euro
 - ✓ 2013 (taks 2%): 10,8 mia euro
 - ✓ 2014: 11,2 mia euro

Let op, nieuwe taks

- ➔ daling incasso (cf. taks 1,1% → 2%);
- ➔ vermindering fiscale ontvangsten Staat;
- ➔ minder dekkingsactiva
 - verminderde financiering Belgische overheidsschuld (thans 16% BNP) → risico stijging rentevoeten → stijging financieringskost van de de schuld.

IV. Vergrijzing

= dé uitdaging van de eeuw

1. Alsmar oudere bevolking :

- 1970 : 65 jaar : gemiddelde levensverwachting = 8 jaar
- 2010 : 65 jaar : gemiddelde levensverwachting = 17 à 21 jaar
- 2050 : 65 jaar : gemiddelde levensverwachting = 22 à 26 jaar

2. Toenemend aantal senioren

3. Lage nataliteit (geboortecijfer) = 1,7 à 1,9 kind/vrouw.

-
- 2000 : 1 op 5 Belgen (20%) is ouder dan 65 jaar = 4 actieven tegenover 1 gepensioneerde
 - 2020 : 1 op 4 Belgen (25 %) is ouder dan 65 jaar = 3 actieven tegenover 1 gepensioneerde
 - 2050 : 1 op 3 Belgen (33 %) is ouder dan 65 jaar = 2 actieven tegenover 1 gepensioneerde

Demografisch probleem : in het *repartitiestelsel* van het wettelijk pensioen betalen de actieven het pensioen van de 65+.

Bijkomende financieringsbehoefte alleen voor gezondheid (ziekte) en pensioenen:

2030 : + 5,0 % BNP = 19,1 mia €

2050 : + 7,2 % BNP = 26,50 mia €

+ fiscale min-ontvangsten (6 mia € in 2030) niet meegerekend.

Voor deze kost bij reglementaire *status quo* :

- *Wettelijk pensioen* voor gemiddeld brutoloon van 46.000 € = 46% van het loon.
Pensioen loontrekkende: gemiddeld 32% van het laatste brutoloon.
- *Gezondheidszorg*: 25% van de uitgaven, dit is 9 mia €, blijft ten laste van de patiënt.
- *Afhankelijkheid* = niet-medische zorgen (thuishulp, maaltijden, poetsen, boodschappen, enz.): niet ten laste genomen.

Verworvenheden verdedigen is één ding, ze financieren is nog iets anders.

Verzorgingsstaat ?

De Staat kan slechts uitdelen aan de ene wat hij eerst afgehouden heeft bij de andere: het anders voorstellen = mystificatie.

➡ rol van de aanvullende verzekering = partner van de sociale zekerheid.

1. Wettelijk pensioen

Bruto gemiddelde pensioenen :

- werknemer = 1.060 €
- zelfstandige = 570 €
- ambtenaar = 2.610 €

Maximum wettelijk pensioen werknemer (2.240 €) < gemiddeld pensioen ambtenaar (2.610 €).

Vervangingsratio (= verhouding tussen het bedrag van het wettelijke pensioen en het laatste brutoloon) :

Dernier salaire (€)	Pension légale (€)	Pension comme % du salaire
25.000	13.750	55,00%
35.000	16.546	47,27%
46.000 (salaire moyen)	21.216	46,12%
75.000	25.676	34,23%
100.000	25.676	25,68%

Quo vadis ?

Niveau wettelijk pensioen + vergrijzing: geen garantie continuïteit levensstandaard binnen aanvaardbare grenzen.

Eerste pijler = de oplossing ?

Demografie en ontoereikende budgettaire middelen maken dat alleen het repartitiepad bewandelen het probleem enkel maar kan verergeren.

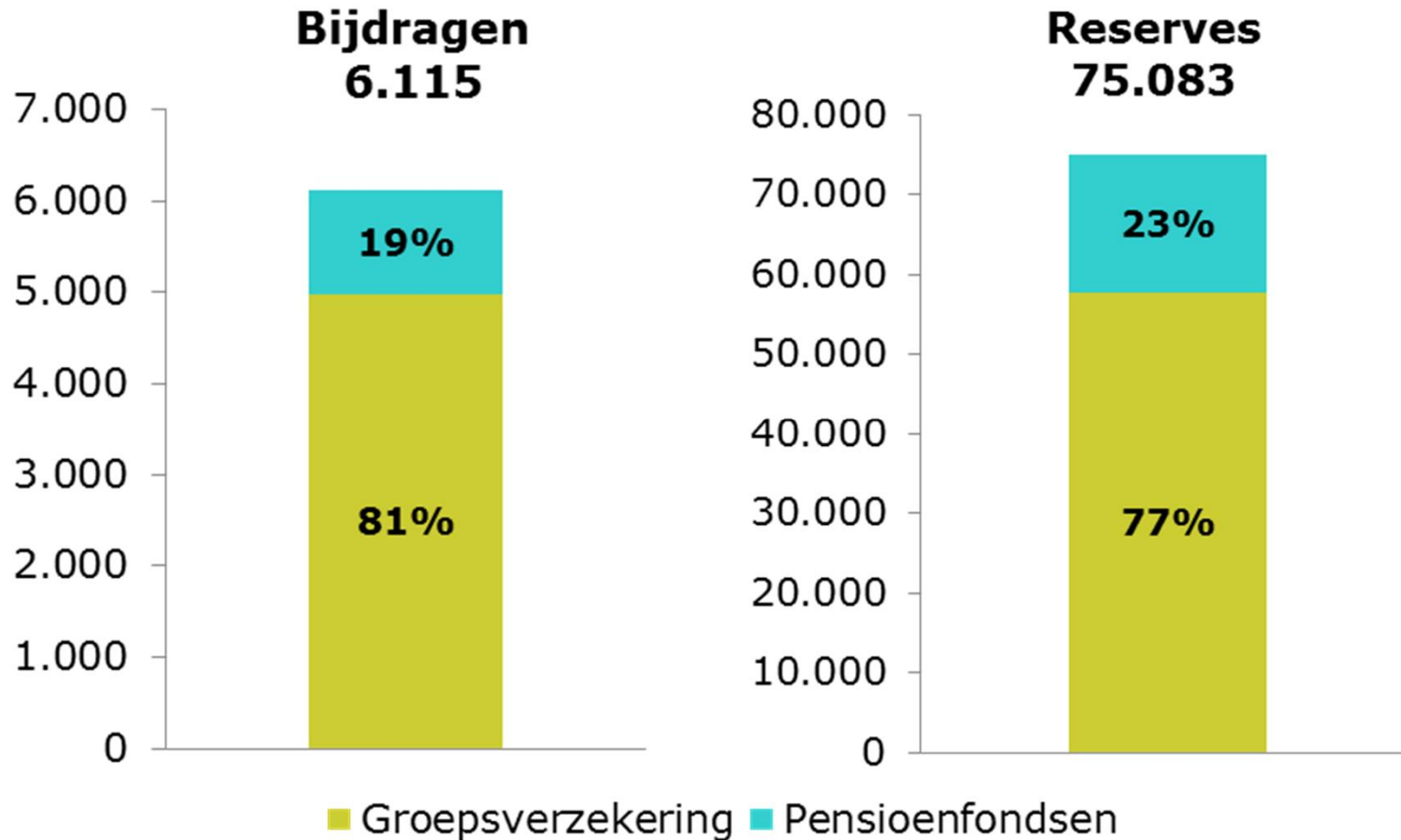
- 23% Belgische gepensioneerden leeft onder armoedegrens (Europese Commissie).

Daarom samengaan wettelijk (1ste pijler) en aanvullend pensioen (2de en 3de pijler) => combinatie repartitie en kapitalisatie

- niet « of-of » maar « en-en »;
- Doelstelling = kloof dichten tussen laatste loon en pensioen (vervangingsratio);

Aanvullend pensioen – groepsverzekering en pensioenfondsen (jaar 2014, in miljoen euro)

De aanvullende verzekering = partner van de sociale zekerheid:

- Aanvullend pensioen (groepsverzekering of pensioenfonds): 70% van de loontrekkenden;
- Aanvullend pensioen zelfstandigen (VAPZ): 50% van de zelfstandigen in hoofdberoep;
- Pensioensparen: 2,850 miljoen Belgen (gemiddeld 730 €/jaar ≠ spaargeld van de rijken → « *évite nouveaux pauvres* »);
- Langetermijnsparen: 1,5 miljoen Belgen.

- 2de pijler (groepsverzekering via werkgever) en 3de pijler (pensioensparen) ondersteunen 1ste pijler (wettelijk pensioen): verzekeraars beleggen belangrijk deel van reserves in overheidspapier → 66 mia € in Belgische Staatsobligaties.

Progressieve taxatie kapitalen 2de pijler ?

= idee *Commissie Pensioenhervorming* ➔ slecht en onrechtvaardig.

Waarom?

- 1) langetermijnproduct ➔ fiscale stabiliteit onontbeerlijk ↔
vertrouwensbreuk:
 - 50.000 werkgevers en 2 miljoen loontrekkenden;
 - gaat regelrecht in tegen noodzaak stimulering 2de pijler.

- 2) = uitgesteld voordeel: niet achteraf fiscaal bestraffen + niet ontmoedigen om uitstel in de tijd te aanvaarden.

-
- 3) = verloochenen van de solidariteit van de aangeslotenen in de 1ste pijler (wettelijk pensioen) = min. 1,1 mia € (cijfer 2006).
 - 4) noodzaak 2de pijler: een loontrekkende met een gemiddeld bruto wettelijk pensioen van 1.000 € heeft een aanvullend pensioen nodig van + 400.000 € om zeker te zijn van een maandelijkse rente van 1.300 € teneinde het verschil tussen zijn wettelijk pensioen (1.000 €) en het gemiddelde wettelijk pensioen van een ambtenaar te overbruggen (2.300 €) ➡ bij progressieve taxatie zou het benodigde kapitaal nog groter moeten zijn.

2. Afhankelijkheid (aanvullende zorgverzekering)

= niet-medische kosten (verblijf rusthuis, thuiszorg, maaltijden, hygiëne, onderhoud van de woning, strijken, wassen, verplaatsingen en transport, boodschappen ...).

Kosten

Rusthuis (RVT): 1.350 à 2.000 €/maand.

= 1 senior op 3 (20% van de mannen, 40% van de vrouwen) tijdens de 3 à 4 laatste levensjaren.

Thuiszorg: 680 €/maand (incl. medische kosten)
= 6 senioren op 10 tijdens de 5 laatste levensjaren

Voornaamste uitdagingen :

- ❑ Gemiddeld wettelijk pensioen 1060 €/maand
 - amper 14 % komt rond met wettelijk pensioen;
 - 23 % beneden armoedegrens.
- ❑ Aantrekkelijk product op lange termijn ontwikkelen:
 - evolutie van de kosten moeilijk te voorspellen (langlevenrisico);
 - forfaitaire bedragen?
 - prestaties in natura?

Voorstellen zorgverzekering

- Toelaten als mogelijke dekking in groepsverzekering (cf. hospi in jaren '80) → *bewustmakingsproces*
- Gedeelte aanvullend pensioenkapitaal aangewend ter financiering zorgverzekering : vermindering of vrijstelling taxatie groepsverzekering (20% → 10 %).
- Premie zorgverzekering na pensioenleeftijd vrijgesteld van verzekeringstaks (9,25 %).

-
- Stimulering financiering zorgverzekering door kinderen of kleinkinderen: fiscale aftrekbaarheid in analogie met onderhoudsgelden (=80 %).

Last but not least = in hoofdzaak dienstenprestaties

- ➔ niet delocaliseerbaar werk voor laaggeschoolden;
- ➔ zorgde voor 290.000 nieuwe arbeidsplaatsen in Frankrijk in 2 jaar tijd (2006 en 2007).

1. Impact Solvency II

Kapitaalsvereisten rechtstreeks afhankelijk van de risico's van de verzekeringsonderneming (financiële, management, operationele,...)

+

Calibratie lange termijnverplichtingen = hogere kapitaalsvereisten.

Calibratie Solvency II

Voorbeeld langtermijnbelegging	Kapitaalsbelasting voor spread risico (zonder diversificatie-effecten)
Bedrijfsobligatie, rating BBB, looptijd 20 jaar	30%
Bedrijfsobligatie of bedrijfslening, rating BBB, looptijd 30 jaar	35%
Infrastructuurlening, unrated, looptijd 25 jaar	38%
Effectisering, rating A, looptijd 10 jaar	30%
Aandelen genoteerd op een beurs van de OESO	39% +/- 10% ifv. financiële markten
Niet-beursgenoteerde aandelen, KMO's, venture capital, private equity	49% +/- 10% ifv. financiële markten
Vastgoed	25%

Mogelijke gevolgen

- Strikter acceptatiebeleid (natuurrampen, hospitalisatie, slechte autobestuurders,...);
- Lange termijn Leven (> 8 jaar 1 dag) = risicoverhoging = verhoging kapitaalsvereisten ➡ afbouw lange termijnproducten;
- Beleggingspolitiek: minder risicovolle activa.

Beleggingen per soort activa

Ontwikkeling en uitsplitsing van de beleggingen zonder tak 23
(in miljard euro)

Boekwaarde	2005		2008		2011		2013		2015 schatting	
Obligaties en andere vastrentende effecten	98,5	72,0%	136,4	74,3%	170,6	80,2%	171,6	76,9%	171,5	74,8%
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	17,1	12,5%	13,1	7,1%	9,4	4,4%	11,4	5,1%	12,8	5,6%
Participaties	7,6	5,5%	13,2	7,2%	12,8	6,0%	14,1	6,3%	15,4	6,7%
Terreinen en gebouwen	2,4	1,8%	3,1	1,7%	3,2	1,5%	3,2	1,4%	3,0	1,3%
Hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	11,2	8,2%	17,7	9,6%	16,9	7,9%	22,8	10,2%	26,8	11,7%
TOTAL	136,8		183,6		212,8		223,1		229,4	

Volatiliteit en lange termijnverplichtingen

Probleem =

evaluatie in *marktwaarde* van dekkingsactiva m.b.t. lange termijn verbintenissen (pensioen, leven, ziekte, arbeidsongeval, invaliditeit, gewaarborgd inkomen, zware lichamelijke schade), terwijl deze activa (hoofdzakelijk *Bonds*) tot einde looptijd aangehouden worden (*hold to maturity*)

➔ volatiliteit van de markten creëert artificiële kapitaalsvereisten: minwaarden moeten gecompenseerd worden terwijl ze niet gerealiseerd zijn (*hold to maturity*).

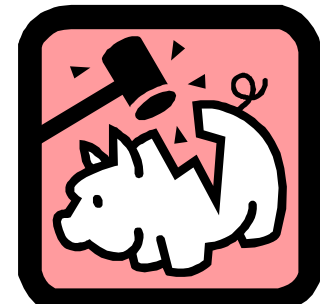
Gevaar: afstappen van *Sovereign* en *Corporate Bonds* ten voordele van *Private Bonds* en immobiliën → slecht voor de openbare financiën en de staatsschuld.

Voorstel sector :

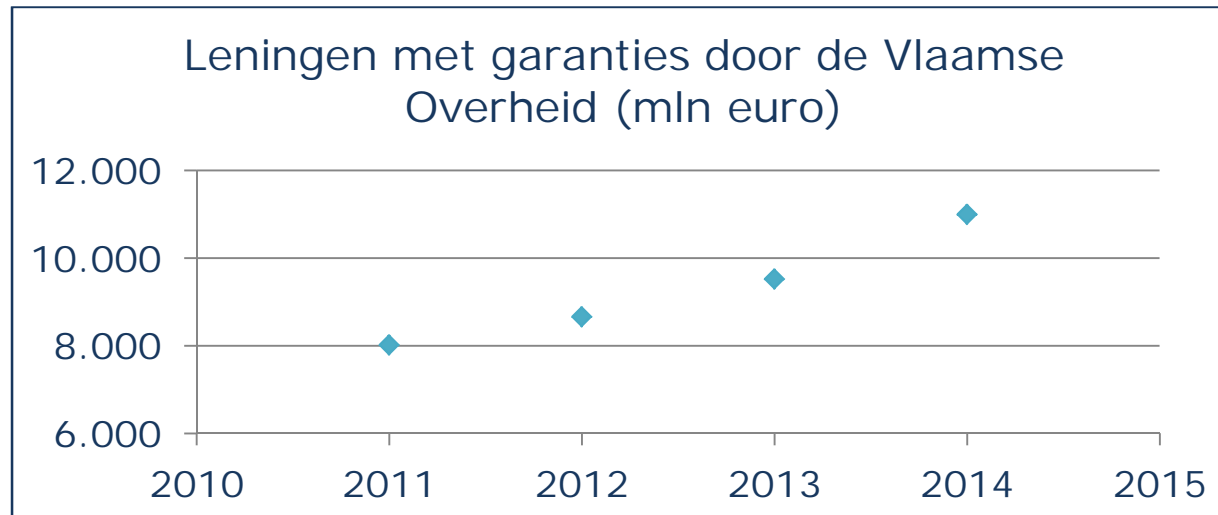
- *Matching adjustment* [= volatiliteit van de activa neutraliseren via een compenserende actualiseringsrente bij de evaluatie van de passiva (technische voorzieningen)];
- *Volatility adjustment* [= correctie volatiliteit op grond van 65% van gemiddeld EU portefeuille = EIOPA-voorstel (↔ Solvency II = *risk-based* per onderneming)]

Bij ontstentenis adequate oplossing, risico van delocalisatie van kapitalen.

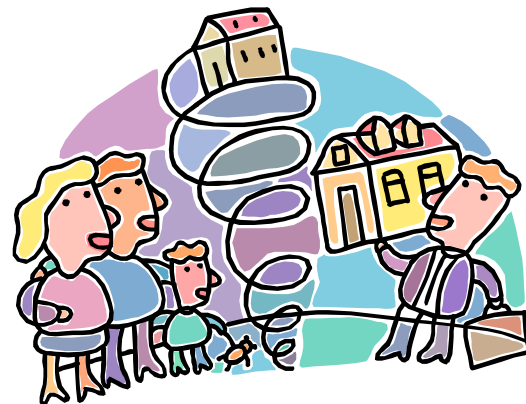
Infrastructuurprojecten

Maatschappelijk relevante projecten gewaarborgd door regionale overheden: nadeliger behandeld dan rechtstreekse overheidskredieten

Groenboek Europese Commissie en FSMA (*De Tijd* 18 april 2012, p. 32) :

- ➔ pleidooi voor aanpassing Solvency II voor de pensioenfondsen, want (pensioen)verbintenissen op lange termijn.
- ➔ diagnose OK, maar dan aanpassingen voor alle verbintenissen op lange termijn en groepsverzekeraars (*level playing field*).

2. Lage rente

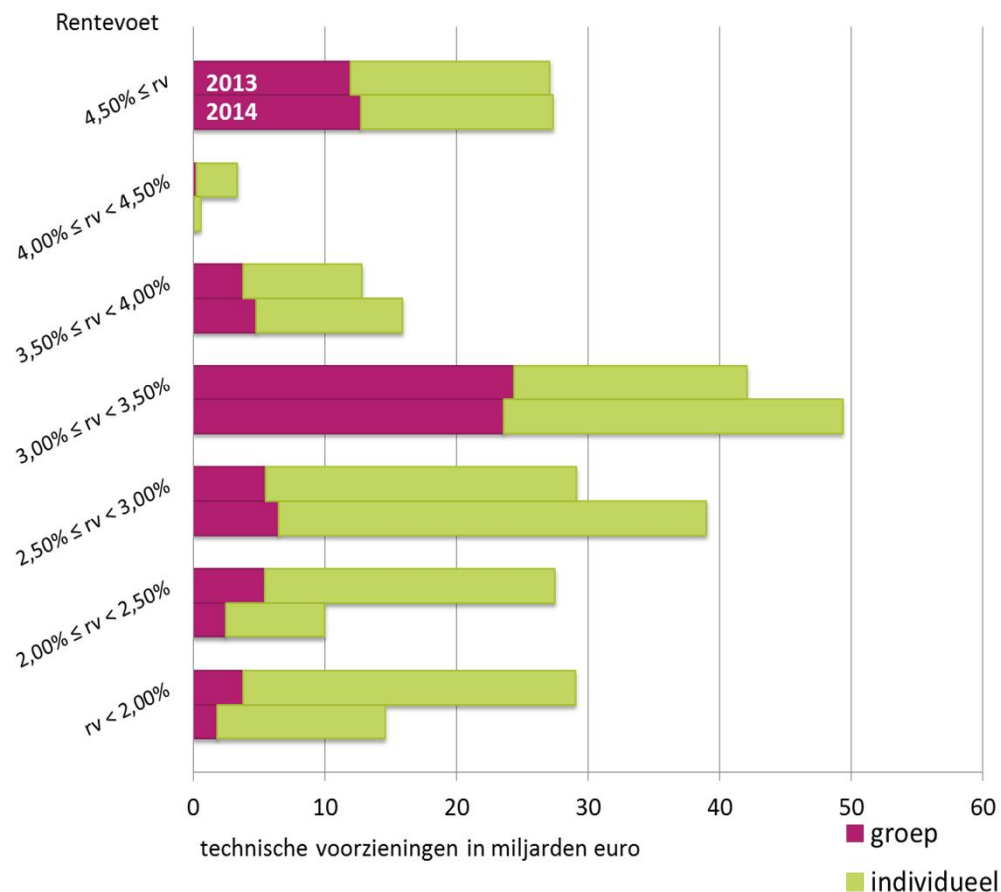
Intrestgaranties tot 4,75% op bestaande portefeuille

Bij wijziging van gegarandeerde rente:

- Reserves m.b.t. oude premies blijven oude garanties behouden
- Nieuwe gegarandeerde rente enkel van toepassing op nieuwe premies.

Lage rente heeft voor verzekerde (cliënt) geen impact op bestaande portefeuille.

Verdeling van de technische voorzieningen Leven naar overeenstemmende rentevoet - individuele en groepsverzekeringen
evolucie 2013-2014

Impact

➤ Bestaande portefeuille :

- ALM OK zowel qua cash flow als duurtijd;
- Solvabiliteit (bijkomende buffer boven 100% dekking) = 222% (22,7 miljard € i.p.v. wettelijk vereiste 10,25 miljard €).

➤ Nieuwe productie:

- Productdesign aanpassen: minder keuze, duurdere opties verdwijnen (bv. op alle momenten kunnen uitstappen zonder kosten, vaste rendementsgaranties op toekomstige vrije premiestortingen);
- Afbouw lange termijnproducten (> 8 jaar) wegens moeilijkere afdekking lange termijnverplichtingen en zware kapitaalsvereisten Solvency II (slide 45) ↔ behoeften vergrijzing
- Zich voorbereiden op renteverhoging: financiële afkoopvergoeding niet mogelijk na 8 jaar ➡ trouwe klanten zijn de dupe + gevaar « *run on the insurer* »;
➡ afbouw lange termijnproducten (> 8 jaar).

Troeven tak 21

- Tak 21, troeven:
 - Kapitaalsgarantie: inleg blijft op elk ogenblik volledig intact;
 - Gegarandeerd rendement, los van beursschommelingen, tot op eindtermijn;
 - Wijziging van intrestgarantie heeft enkel gevolgen voor toekomstige premies: (hoge) intrestgarantie op "oude" premies blijft verder lopen → lage rente heeft voor verzekerde (cliënt) geen impact op bestaande portefeuille;
 - Extra rendement mogelijk onder de vorm van jaarlijkse winstdeelnames;
 - Extra bescherming via aanvullende waarborgen (overlijden, invaliditeit);
 - Mogelijke begunstigingsclausule.

- Tak 21, goed lange termijn product:
 - Geschikt voor lange termijnsparen (aanvullend pensioen);
 - Rendement individuele tak 21-verzekeringen blijft aantrekkelijk en competitief op langere termijn, ondanks premietaks van 2%.

- Tak 21 ondersteunt economie en overheid

VI. De verzekeringssector, **morgen**.....

1. Schadeverzekeringen: prestatie in natura

Woning, brand, auto, andere materiële schade → verzekerde geen tijd, niet de competentie, geen zin om herstelling te organiseren en professionele hersteller te vinden

→ verzekeraar stelt geen centen meer ter beschikking,

→ organiseert **herstel in natura** → snelheid, professionaliteit, zekerheid, minder stress, groter comfort en tevredenheid voor verzekerde → **fidelisering** klant.

Uitdaging voor verzekeraar : performant en kwaliteitsnetwerk van herstelleraars uitbouwen ➡

- geen improvisatie + kostenbeheersing
- opvolging en periodieke kwaliteitscontrole = essentieel voor imago en reputatie verzekeraar.

Troef voor verzekeraar :

- klantvriendelijk en efficiënter imago;
- kostenbeheersing;
- minder fraude;
- eventueel *comfortdiensten* aanbieden buiten schadegeval, zoals was, strijk, boodschappen, ter beschikking stellen van gespecialiseerde vaklieden (loodgieter, electricien, chauffagiste,...).

2. Telematica en domotica

Nieuwe opportuniteiten

- ❑ alarm- en verwittigingsfunctie (risicobeheersing en serviceverbetering):
 - waterstand, stormen, hevige windstoten, rampen;
 - plaatsing censoren en detectoren: inbraak en diefstal, deuren of vensters niet dicht, openen en sluiten van luiken (bv. bij storm), verwarming en elektriciteit aan en uit, stroomonderbrekingen, hoge vochtigheidsgraad, filters en wisselstukkenvervanging;
 - auto: bandendruk, olieerversing, remschijven, ophanging en andere info bij ongeval (*call for assistance*, filevorming).

❑ analyse rijgedrag (telebox of USB in wagen : registreert snelheid, optrekken, remgedrag, bochtenwerk, afgelegde kilometers, brandstofverbruik, gordeldracht, wanneer en waar je rijdt,...)

➔ « *pay as you drive* » en « *pay how you drive* »;

➔ premie nog meer afstemmen op individueel rijgedrag = nog meer individualiseren → segmenteren vs. mutualiseren.

3. Internet

Voor de *onafhankelijke consument*, die zelf zijn zaken wil regelen, op zijn eigen ritme en volgens zijn eigen normen en wensen = aanhanger van “maatwerk”.

25 % van de particulieren en 20 % van de zelfstandigen raadplegen regelmatig internet om informatie over verzekeringen te verzamelen.

Amper 15 % heeft al een verzekering via het internet gesloten (nauwelijks 1 % in 2006).

Hoofdzakelijk 55-plussers (tijd en kennis).

Wensen de consument:

- 35 % zou via internet een verzekeringsovereenkomst willen kunnen sluiten;
- 68 % zou via internet een schadegeval willen kunnen aangeven en de afwikkeling ervan volgen;
- 75 % zou via internet een overzicht willen kunnen krijgen van zijn verzekeringen;
- 37 % is voorstander van een app voor schadeaangifte via smartphone;
- zelfstandigen en kmo's: geen tijd noch zin om zich bezig te houden met verzekeringen.

4. Innoverende producten

❑ *First party verzekering*

voordeel: voor vergoeding verzekerde niet langer nodig om de aansprakelijkheden vast te stellen. Verzekeraar zal, na schadeloosstelling, verhaal uitoefenen op de aansprakelijke(n) = vergoedingsregeling vervangt aansprakelijkheidsregeling.

❑ *Globale verzekering persoon*

verzekering die alle dekkingen m.b.t. de integriteit of behoeften van de persoon verenigt: hospitalisatie, gewaarborgd inkomen, individuele ongevallenverzekering.

5. Deeleconomie

Toegang tot en gebruik van goed losgekoppeld van eigendom
➔ verzekering heruitdenken.

Voorbeelden :

- UBER/AV (*autonomous vehicles*);
- *Carpooling* en andere formules;
- Samenhuizen;
- *Co-storage*;
- *Co-working* (plaats en werknemer);
- Gedeeld gebruik van wasmachine, tv, pc, zaagmachine, kettingzaag, haagschaar, ...

BESLUIT

Maatschappij in volle ontwikkeling ➡ net zoals de wetgever, moet de verzekeringssector de veranderende realiteit op de voet volgen en zich aanpassen.

Anticiperen ➡ verplicht tot nadenken.